

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/6/2019
Identifikačné číslo spisu: 3717205273
Dátum vydania rozhodnutia: 16.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3717205273.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne M., bývajúcej v L., zastúpenej JUDr. Dušanom Divkom, advokátom, spol. s r.o., so sídlom v Považskej Bystrici, Šoltésovej 346/1, IČO: 36 860 654, proti žalovaným 1/ M. bývajúcej v L., 2/ O., bývajúcemu v L., o odstránenie vodovodného potrubia, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 8 C 25/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 26. júna 2018, sp. zn. 27 Co 69/2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaným 1/, 2/ sa náhrada trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 6. decembra 2017, č. k. 8 C 25/2017-64 žalobu žalobkyne o odstránenie vodovodného potrubia zamietol a žalovaným 1/, 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Mal za preukázané, že vodovod, ktorého odstránenia sa žalobkyňa domáha, vedie cez parcely v k. ú. V., KN E XXX /1, ktorú vlastní v polovici E. a žalovaná 1/, KN E XXX/X, ktorú vlastní v polovici žalobkyňa a žalovaná 1/, KN E XXX/X, ktorú vlastní žalobkyňa v podiele 3/8 a žalovaná v podiele 5/8, KN E XXX/X, ktorú vlastní v polovici žalobkyňa a žalovaná 1/, KN C XXX/X, ktorú vlastní žalobkyňa v podiele 1/3 a žalovaná v podiele 2/3, KN C XXX, ktorú vlastní N. (otec žalovanej 1/). Parcely XXX/X, XXX/X a XXX/X tvoria parcelu KNC XXX/X, ktorá je používaná ako prístupová cesta, a to aj napriek tomu, že tieto parcely sú uvedené v katastri ako orná pôda alebo trvalé trávne porasty. Vedenie vodovodu ani vlastnícke vzťahy k uvedeným parcelám neboli medzi stranami sporné. Tiež mal za preukázané, že žalovaní 1/ a 2/ pod uvedenými parcelami postavili vodovod, a to bez toho, aby mali súhlas žalobkyne ako spoluvlastníčky parciel, ale tiež bez stavebného povolenia príslušného stavebného úradu. Podmienkou na odstránenie stavby je, aby bola stavba postavená na cudzom pozemku, o ktorý prípad nejde, pretože žalovaní 1/, 2/ postavili stavbu na pozemkoch, ktorých spoluvlastníčkou je žalovaná 1/. Obe ako spoluvlastníčky sú vlastníčkami každého dotknutého pozemku ako celku a žiadna z nich nemá na spoločných pozemkoch presne vymedzenú či vyčlenenú časť, ktorá by bola postavená čo i len čiastočne na cudzom pozemku, pretože akákoľvek časť uvedených parciel patrí žalobkyni aj žalovanej 1/. Dospel k záveru, že nemožno

danú stavbu považovať za neoprávnenú, pretože ju stavebník zriadil na základe dohody s vlastníkom/spoluvlastníkom pozemku. Súd prvej inštancie mal za to, že nie je možné daný spor ani analogicky posudzovať podľa § 135c Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) tak, ako to žiadala a navrhovala žalobkyňa, a danú vec súd posudzoval podľa § 139 ods. 2 OZ. Keďže v danom prípade sa jednalo o vodovodné potrubie uložené v zemi, súd prvej inštancie mal za nesporné, že jeho vybudovaním nenastala zmena charakteru pozemkov, ktoré zostali naďalej prístupovou cestou, teda zabudovanie potrubia do spoločnej veci nevyhodnotil tak, že by sa jednalo o podstatnú zmenu spoločnej veci, a preto nerozhodoval o žalobkyňou uplatnenom nároku podľa § 139 ods. 3 OZ. Konštatoval, že postavením vodovodného potrubia vznikla nová vec, ktorá patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalovaných 1/, 2/, a teda nie je možné povedať, aký podiel na potrubí patrí žalovanej 1/ a aký žalovanému 2/. Danú vec posúdil podľa § 139 ods. 2 OZ, z hypotézy ktorého ustanovenia vyplýva, že žaloba podľa tohto ustanovenia môže smerovať jedine proti spoluvlastníkovi, resp. vecne legitimovaní v tomto spore sú len spoluvlastníci (či už aktívne, alebo pasívne) mal za zrejmé, že žalovaný 2/, ktorý nie je spoluvlastníkom dotknutých pozemkov, nie je v tomto konaní vecne pasívne legitimovaný, a preto voči nemu z dôvodu nedostatku vecnej pasívnej legitimácie žalobu zamietol. Považoval za nesporné, že žalobkyňa aj žalovaná 1/ sú spoluvlastníkmi uvedených pozemkov, obe majú právo užívať pozemky. Uviedol, že v tomto prípade žalovaná 1/ užíva pozemky aj tým spôsobom, že pod týmito pozemkami (spolu so svojim manželom) postavila vodovodné potrubie, ktoré vedie vyššie uvedenou trasou. Žalobkyňa s uvedeným spôsobom využívania parciel nesúhlasila, preto podľa súdu bolo zrejmé, že nedošlo k dohode o hospodárení s parcelami KN E XXX/X, XXX/X a KNE XXX/X. Čo sa týka parciel KN E XXX/X a KNC XXX/X bola fakticky prehlasovaná, pretože žalovaná 1/ má nadpolovičný podiel. Pri rozhodovaní o hospodárení so spoločnou vecou prihliadal súd prvej inštancie na to, či spôsob hospodárenia so spoločnou vecou možno zhodnotiť ako taký, ktorý by neprimerane obmedzoval žalobkyňu v užívaní spoločnej nehnuteľnosti. Konštatoval, že uvedené vodovodné potrubie je nepochybne stavbou, ktorá sa nachádza pod zemou, preto nemožno povedať, že by obmedzovalo žalobkyňu v užívaní dotknutých pozemkov, ktoré sú stranami sporu užívané ako prístupová cesta. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalobkyňa môže naďalej bez obmedzení využívať uvedené parcely ako prístupovú cestu a vodovodné potrubie, ktoré je vedené pod povrchom tejto prístupovej cesty nemôže žalobkyňu v doterajšom spôsobe využívania dotknutých pozemkov žiadnym spôsobom obmedzovať, teda bolo nesporné, že vybudovaním vodovodného potrubia, aj keď bez súhlasu žalobkyne a dodržania postupu podľa stavebného zákona, nedošlo k neprimeraným zásahom do spoluvlastníckych práv žalobkyne. Žalobkyňa nie je v žiadnom smere vo vzťahu k užívaniu predmetných pozemkov obmedzovaná, preto súd aj voči žalovanej 1/ žalobu zamietol.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 26. júna 2018 sp. zn. 27 Co 69/2018, na odvolanie žalobkyne rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným 1/, 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd nevhľadol dôvodnosť odvolania z pohľadu uplatnenej odvolacej námietky (§ 365 ods. 1 písm. b/, a d/ Civilného sporového poriadku /ďalej len „CSP“/). Uviedol, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, sp. zn. III. ÚS 60/04). Bol názoru, že odôvodnenie rozhodnutia obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom skutočnosť, že žalobca sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje, nemôže samo o sebe viesť k záveru o neodôvodnenosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. Z obsahu odvolania odvolací súd zistil, že odvolacie námietky odvolateľky smerujú proti ňou tvrdeným nesprávnym skutkovým a právnym záverom súdu prvej inštancie, na ktorých založila svoje rozhodnutie (dôvody na odvolanie uvedené v § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP). Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie, keď vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil dôkazy v konaní vykonané každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil, z akých dôvodov, a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané, a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Ani v odvolacom konaní neboli preukázané, ani tvrdené také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Odvolací súd si osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a tak nemal žiaden dôvod

nesúhlasit' s kľúčovými závermi, ktoré viedli súd prvej inštancie k rozhodnutiu.

3. Tento rozsudok odvolacieho súdu napadla včas podaným dovolaním žalobkyňa, pričom prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 421 CSP, keď dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie podala ako procesná strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie odvolacieho súdu vydané v zmysle § 424 CSP a odôvodnila ho v zmysle § 432 CSP tak, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom a dovolací dôvod vymedzila tak, že na základe správneho posúdenia veci, ako spoluvlastníčky jej mala byť poskytnutá právna ochrana, pokiaľ ide o jej dotknutý spoluvlastnícky podiel, teda má nárok na ochranu svojich práv vyplývajúcich z jej spoluvlastníckeho podielu a môže sa domáhať odstránenia neoprávnených a nepovolených zásahov do nehnuteľnosti, ktorých je spoluvlastníčka a odstránenia trvajúcich následkov zásahu a to voči žalovanej 1/ ako spoluvlastníčke v zmysle § 139 OZ a v pomere k žalovanému 2/ ide o ochranu v zmysle § 126 OZ alebo § 489 OZ. Dovoláním sa domáha, aby dovolací súd rozhodol podľa § 449 ods. 1 CSP a rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie, alternatívne podľa § 450 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie. Má za to, že pokiaľ si odvolací súd osvojil dôvody súdu prvej inštancie, tak rozhodnutie bolo vydané v rozpore s článkom 2 ods. 2 CSP, ktorý stanovuje právnu istotu. Žalovaní 1/, 2/ začali bez jej súhlasu výkopové práce, ktoré realizoval B. na pokyn O., a to na vybudovanie vodovodnej prípojky. Stavebný úrad v rámci výkonu štátneho stavebného dohľadu zistil, že stavebník uskutočnil stavbu bez písomného ohlásenia stavebnému úradu, čím sa žalovaní 1/, 2/ dopustili priestupku. V právnom poriadku platí oddelené vlastníctvo pozemku a stavby s tým, že ide o dve samostatné nehnuteľné veci. Zákoné ustanovenie § 139 ods. 2 OZ predpokladá, že sa uskutoční proces vytvárania kolektívnej vôle spoluvlastníkov, teda, že to nebude len záležitosť niektorého spoluvlastníka, ale že na procese prijímania rozhodnutia sa zúčastnia všetci spoluvlastníci. Teda pokiaľ o niektorej záležitosti spadajúcej pod hospodárenie so spoločnou vecou rozhodol sám väčšinový spoluvlastník bez toho, aby dal menšinovému spoluvlastníkovi možnosť zúčastniť sa na procese rozhodovania a vyjadriť svoj názor, zostalo by rozhodnutie väčšinového spoluvlastníka, hoci aj výrazne dominujúceho, len rozhodnutím jedného spoluvlastníka. Prijaté rozhodnutie by potom nebolo možné považovať za rozhodnutie spoluvlastníkov a nešlo by ani o rozhodnutie „väčšiny“ v zmysle § 139 ods. 2 OZ. Žalobkyňa sa nemohla domáhať svojho práva podľa § 139 ods. 2 a ods. 3 OZ, keď úplne absentuje proces rozhodovania. V tomto smere rozhodol NS SR rozsudkom 3 Cdo 162/2004 a zdôraznil, že podľa jeho názoru by bolo v rozpore so základnými princípmi, na ktorých je budovaný spôsob tvorby kolektívnej vôle a prijímania rozhodnutia spoluvlastníkov o hospodárení so spoločnou vecou, a preto zmenil nesprávny právny názor odvolacieho súdu. Pojem neoprávnená stavba vyjadruje, že stavebník nemal súkromnoprávne oprávnenie na stavbu na danom pozemku. Ide o neoprávnenú stavbu, ak niekto zhotoví stavbu na pozemku, keď k tomu nemá oprávnenie, resp. právny titul a nie je vlastníkom pozemku. Z hľadiska neoprávnenej stavby nie je dôležité z akého dôvodu vznikla či už omylom stavebníka alebo jeho úmyselným konaním. Cudzím pozemkom pre zriaďovateľa stavby alebo stavebníka je každý pozemok, ku ktorému nemá vlastnícke právo, prípadne iné právo k pozemku umožňujúce mu výstavbu v zmysle § 139 zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení. Aktívna legitímácia žalobkyne smeruje proti porušovateľom práva a to žalovaným 1/, 2/, ktorí neoprávnene zasiahli do jej vlastníckeho práva. Navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaní 1/, 2/ navrhli dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP). Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 CSP, pričom formálne cituje všetky dovolacie dôvody podľa písm. a/, b/ a c/ CSP a dovolací dôvod vymedzila tak, že „na základe správneho posúdenia veci, ako spoluvlastníčky jej mala byť poskytnutá právna ochrana, pokiaľ ide o jej dotknutý spoluvlastnícky podiel, teda má nárok na ochranu svojich práv vyplývajúcich z jej spoluvlastníckeho podielu a môže sa domáhať odstránenia neoprávnených a nepovolených zásahov do nehnuteľnosti, ktorých je spoluvlastníčka a odstránenia trvajúcich následkov zásahu a to voči žalovanej 1/ ako spoluvlastníčke v zmysle § 139 OZ a v pomere k žalovanému 2/ ide o ochranu v zmysle § 126 OZ alebo § 489 OZ. Má za to, že pokiaľ si odvolací súd osvojil dôvody súdu prvej inštancie, tak rozhodnutie bolo vydané v rozpore s článkom 2 ods. 2 CSP, ktorý stanovuje právnu istotu.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Podľa § 432 ods. 1, 2 CSP dovolanie prípustné podľa citovaného ustanovenia možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod vymedzí sa tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

11. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

12. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, by mal dovolateľ vymedziť a jasne formulovať právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

13. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vymedzuje z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP by mal dovolateľ aj uviesť, ako je dovolacím súdom právna otázka rozhodovaná rozdielne a doložiť konkrétne označené rozhodnutia odvolacieho súdu.

14. Pokiaľ dovolateľ vo svojom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, resp. neoznačí rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré právnu otázku posudzujú a rozhodujú rozdielne, dovolací súd nemôže svoje

rozhodnutie založiť na domnienkach a predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktoré judikáty, stanoviská alebo rozhodnutia mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky. V opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen všeobecne novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétne cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP.

15. Pokiaľ ide o dovolacie dôvody podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP, tieto posudzoval dovolací súd podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP). Dospel pritom k záveru, že dovolateľka nevymedzila právnu otázku spôsobom, ktorý sa vyžaduje a tiež neuviedla rozhodnutia, ktoré by týmto dovolacím dôvodom nasvedčovali (pozri body 11. až 13. tohto rozhodnutia).

16. Za týchto okolností dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne neobsahuje vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom uvedeným § 431 až § 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP.

17. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.